

Ігнатенко Ганна Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної
освіти та технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка;
Ігнатенко Олександр Володимирович
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і методики початкової освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

ДО ПИТАННЯ ЧИННИКІВ ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ОСВІТЯН

В основі підготовки майбутніх фахівців загальноосвітніх навчальних закладів, закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти в умовах педагогічних закладів вищої освіти покладено компетентнісний підхід [1].

Компетентність розглядається як здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей [2].

Але в той же час під час підготовки освітян певної спеціальності необхідно враховувати її особливості.

Зокрема, особливістю фахової підготовки майбутніх педагогів професійного навчання є те, що її зміст окреслюється певною спеціалізацією. Такі освітяни мають не тільки володіти педагогічною майстерністю, що забезпечує високий науково-теоретичний і методичний рівень їх майбутньої педагогічної діяльності, але й набути компетентностей, характерних для певної галузі виробництва [3].

Зокрема, у Глухівському національному педагогічному університеті ім. О. Довженка здійснюється підготовка педагогів професійного навчання за спеціальністю 015 Професійна освіта за такими спеціалізаціями: 015 Професійна освіта (Будівництво та зварювання), освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Будівництво); 015 Професійна освіта (Технологія виробів

легкої промисловості), освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) та 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства).

Зазначені освітньо-професійні програми розроблені проєктними групами на основі Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальність 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», який затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460 [4].

Освітньо-професійними програмами підготовки фахівців визначені програмні результати навчання під час вивчення окреслених освітніх компонентів.

У процесі оновлення освітньо-професійних програм необхідно враховувати низку чинників: зміст реформування освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах, закладах професійної (професійно-технічної), фахової перед вищої освіти і т. д.; зміст педагогічної інноватики, поєднання різних форм навчання, тощо [5].

Фахова підготовка майбутніх педагогів професійного навчання потребує також врахування змін, що знаходять місце у нових стандартах підготовки кваліфікованих робітників, які, зокрема, окреслюють вимоги до результатів навчання, що містять: перелік ключових компетентностей за професією та їх опис; загальні компетентності (знання та вміння) за професією; перелік результатів навчання та їх зміст; орієнтовний перелік основних засобів навчання.

У 2023 році спроектовано нові Державні освітні стандарти з професій: 8211 «Токар», 8272 «Сировар», 7129 «Монтажник гіпсокартонних конструкцій», 7212 «Електрозварник ручного зварювання», 7233 «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування», 7324 «Живописець», 7122 «Муляр», 7242 «Монтажник радіоелектронної апаратури та приладів», 7331 «Флорист», 7241 «Електромонтер з ремонту та обслуговування сонячних

електроустановок», 7241 «Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин», 7233 «Слюсар з ремонту дорожньо-будівельних машин та тракторів», 7231 «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», 7422 «Столяр», 7212 «Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах», 6141 «Лісник», 6111 «Плодоовочівник», 5161 «Пожежний-рятувальник», 5169 «Рятувальник-хімік», 5169 «Майстер з обслуговування засобів індивідуального захисту органів дихання та компресорного обладнання», 5123 «Офіціант», 5141 «Візажист-стиліст», 5141 «Косметик», 5161 «Пожежний-рятувальник», 5169 «Рятувальник», 5169 «Майстер з обслуговування засобів індивідуального захисту органів дихання та компресорного обладнання», 5169 «Єгер», 4223 «Радіотелефоніст», 4211 «Контролер-касир» [6].

Таким чином на зміст освітньо-професійних програм спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» поряд з іншими чинниками впливають зміни, які відображені в оновлених стандартах підготовки кваліфікованих робітників за галузями виробництва відповідно до спеціалізацій з визначенням робітничих професій, підготовку за якими будуть здійснювати майбутні педагоги професійного навчання на посадах майстрів виробничого навчання та викладачів спецпредметів.

Освітньо-професійні програми, що визначають сукупність векторів підготовки майбутніх освітян, потребують систематичного оновлення з врахуванням низки чинників.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 02.10.2023).
2. Підготовка майбутніх педагогів професійного навчання на засадах компетентнісного підходу : кол. монографія / за наук. ред. В. І. Ковальчука. Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020. 194 с.

3. Ігнатенко Г.В., Опанасенко В.П., Самусь Т.В. Формування методичної компетентності педагогів професійного навчання в процесі педагогічних практик: навчальний посібник. Суми, 2017. 112 с.
4. Стандарт вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка», спеціальність 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-015-B.pdf> (дата звернення 12.10.2023).
5. Ігнатенко Г. В., Маринченко Є. О. Інноваційні технології у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання сільськогосподарського профілю: навч.-метод. посіб. Суми: Видавець Вінніченко М. Д., 2021. 172 с.
6. Проекти державних освітніх стандартів з професій. URL: <https://mon.gov.ua/ua> (дата звернення 02.10.2023).